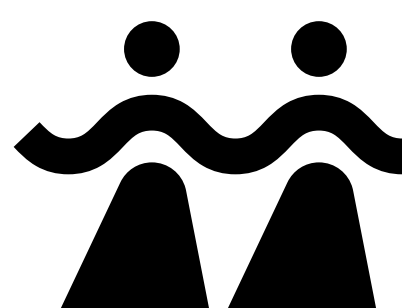

Slow Art Day

z Muzeum HERstorii Sztuki

2.04.2022

Z okazji międzynarodowego festiwalu Slow Art Day opracowałyśmy dla Was przewodnik z ćwiczeniami na uważne patrzenie, w którym przyglądamy się pracy Marii Pinińskiej-Bereś pt. "Płonąca żyrafa". Rzeźba znajduje się w zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie, w Galerii Sztuki Polskiej XX i XXI wieku w Gmachu Głównym.

Muzeum
HERstorii
Sztuki

Czym jest Slow Art?

Średni czas jaki spędzamy na patrzeniu na dzieło sztuki wynosi zaledwie 30 sekund – tak wynika z badań przeprowadzonych przez Lisę F. Smith i Jeffrey'a K. Smith'a w 2001 w nowojorskim Museum of Modern Art (MoMA).

Fear Of Missing Out

Obfitość obrazów, które docierają do nas poprzez reklamy, media społecznościowe, serwisy informacyjne itp., przyczynia się do kształtowania naszych zachowań w muzeum czy galerii, a jednocześnie sprzyja dysfunkcjom poznawczym, określonym przez Kane'a X. Fauchera jako FOMO (fear of missing out).

W rezultacie podczas wizyty w galerii czy muzeum czujemy się przytłoczeni, odczuwamy stres związany z brakiem czasu. **Próbujemy zobaczyć jak najwięcej, a w rezultacie nie udaje nam się w pełni zaangażować w interakcję z żadnym z oglądanych przez nas dzieł sztuki.**

Slow Art jako alternatywa

Slow Art, podobnie jak wiele innych ruchów z kategorii "slow", narodził się w odpowiedzi na szybkie tempo i bezmyślne po dejscie do różnych aspektów obcowania ze sztuką. Nie jest to jednak ani ruch artystyczny, ani nurt z zakresu historii sztuki czy kultury wizualnej. Wykracza daleko poza nazwy i style.

Slow Art to doświadczenie uważnego patrzenia, to próba nawiązania dialogu z dziełem sztuki.

Uważne patrzenie oraz otwartość na wszystko co może przynieść **doświadczenie obcowania z dziełem sztuki niesie korzyści porównywalne z medytacją**. Pomaga w koncentracji, poprawia pamięć, uwalnia od stresu i zwiększa produkcję serotoniny – hormonu szczęścia.

Teraz Ty!

Ćwiczenia na uważne patrzenie z rzeźbą Marii Pinińskiej-Bereś "Płonąca żyrafa"

- Rzeźba składa się z dwóch elementów i przestrzeni między nimi. Co by się stało, gdyby elementy odsunąć od siebie? A gdyby je przysunąć? **Jak dystans wpływa na dzieło sztuki i na Ciebie?**
- Stań w takiej odległości od rzeźby, w której czujesz się najlepiej. Zrób kilka kroków w miejscu, aby mocno poczuć podłoże i swój ciężar. **Jak myślisz, czy rzeźba jest od Ciebie cięższa, czy lżejsza? Jak się czujesz z takim porównaniem?**
- Potrzymaj jedną dłoń o drugą. Potrzymaj kciukiem o opuszki palców. Potrzymaj opuszkami palców wewnątrz dłoni. Poruszaj palcami i dłońmi w dowolny sposób.

Co czujesz w opuszkach palców? Zastanów się, jaka może być rzeźba Marii Pinińskiej-Bereś w dotyku. **Gdybyś ją dotknęła_ął, co byś poczuła w opuszkach palców?** Wyobraź sobie to uczucie. Z czym Ci się kojarzy?

Zwróć uwagę na szufladkę. **Wyobraź sobie taką ukrytą przestrzeń w sobie, niedostępną dla innych.** Co byś w niej umieścił_a?

Zauważ kolory "Płonącej żyrafy", nazwij je. Czy wywołują w Twojej pamięci jakiś zapach lub smak? **Pomyśl, że możesz zmienić kolor rzeźby. Jaki kolor wybrałaś_eś?** Dlaczego? Czy kolor ma wpływ na Twoją interpretację dzieła, czy coś się wtedy zmieni?

- **Czy tak wygląda żyrafa?** Jak myślisz, skąd tytuł pracy? Zajrzyj do własnych skojarzeń. Skorzystaj z nich, aby zaproponować inny tytuł rzeźby.

Swoją propozycję tytułu możesz umieścić na instagramie oznaczając Muzeum HERstorii Sztuki **@muzeumherstoriisztuki** lub pisząc na nasz adres emailowy **cześć@muzeumherstoriisztuki.org**

Dzieło, które widzisz przed sobą to niejedyna taka "Płonąca żyrafa". Hiszpański artysta Salvador Dali namalował w 1937 roku obraz o tym samym tytule. **Jak myślisz, dlaczego Maria Pinińska-Bereś chciała nawiązać do dzieła innego artysty?**

link do pracy Dali'ego

„Płonąca żyrafa”, 1989

„Płonąca żyrafa” na płótnie powstała w reakcji Salvadora Dalego na doświadczenia wojny domowej w Hiszpanii, poczucie lęku i zagrożenia. Dali uważał swoje obrazy za alegorię psychoanalizy, a **szufladki w ciele kobiety na pierwszym planie wprost odnoszą się do niedostępnych zakamarków ludzkiego umysłu – i ciała.**

Rzeźbę „Płonąca żyrafa” artystka wykonała z gąbki powleczonej tkaniną czyli w technice, którą stosowała odkąd **postanowiła wyeliminować ze swoich rzeźb ciężar tak, aby móc przenosić je bez czyjejkolwiek pomocy.** Dzieło tworzą dwa elementy odnoszące się do cielesności kobiecej i męskiej. Istotna jest przestrzeń między nimi. **Zamiast przesytu i przytłoczenia strachem mamy ciszę i namysł,** artystka użyła też przeciwnych niż Dali barw. Szufladka u podstawy jednego z elementów dzieła odnosi się do psychoanalizy. Co ciekawe, jest otwarta. I pusta.

Maria Pinińska-Bereś

(1931-1999)

Krakowska rzeźbiarka i artystka performansu. Wykształcona w pracowni Xawerego Dunikowskiego, od którego przejęła przekonanie, że w sztuce liczy się tylko to, co ponadczasowe. Uważała, że **sztuka jest ważniejsza niż jakikolwiek cel ideowy, dlatego nie może być traktowana instrumentalnie ani zawłaszczana.** To narzędzie wyzwolenia siebie. Tworzyła rzeźby i performanse, które wyprzedziły światową sztukę feministyczną i ekologiczną.

Jej dzieła znajdują się we wszystkich najważniejszych kolekcjach sztuki nowoczesnej w Polsce, a dokumentacja fotograficzna jej performansów była wystawiona ostatnio na ArtEncounters Biennial 2021 w Timișoarze w Rumunii. Już wkrótce ukażą się trzy różne książki przybliżające jej życie, twórczość oraz miejsce w polskim środowisku artystycznym II połowy XX wieku.

Muzeum HERstorii Sztuki

to inicjatywa obywatelska postulująca powołanie pierwszej w Polsce instytucji publicznej poświęconej sztuce i historii kobiet. **Jako muzeum rozproszone działamy w duchu siostrzeństwa silniejszego niż czas.** Wydobywamy z cienia dorobek naszych poprzedniczek, wzmocniamy kobiety dzisiaj, a osobom z następnych pokoleń chcemy zostawić równiejszy i mniej spolaryzowany świat.

Naszym działaniom przyświecają 3 filary:

- **herstorii sztuki**

wzmacniamy przez wiedzę o przeszłości i zapewnianie widoczności dzisiaj;

- **nadziei**

szukamy narzędzi dialogu skutecznych we współczesnym świecie;

- **sprawczości**

stawiamy na współuczestnictwo; pokazujemy działania w duchu siostrzeństwa; siecujemy zmianę.

Tekst: Zofia Ozaist-Zgodzińska i Marta Grabowska

Opracowanie graficzne: Anka Miśkiewicz

www.muzeumherstoriisztuki.pl

@muzeumherstoriisztuki